

**Przewodnicząca Rady Gminy Iwanowice
Elżbieta Morek**

Sprawozdanie z realizacji zadań Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Iwanowice za lata 2023–2024

Wstęp

Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego oraz opieka nad zabytkami w gminie Iwanowice została zatwierdzona mocą Uchwały Nr LIV/534/2023 z dnia 23 lutego 2023r. w sprawie przyjęcia Gminnego programu opieki nad zabytkami Gminy Iwanowice na lata 2022-2025. W Programach zostały określone priorytety i kierunki działania zarówno samorządu gminnego, jak i mieszkańców gminy Iwanowice - obecnych oraz przyszłych właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych.

Celem Programu było aktywne i efektywne zarządzanie zasobami dziedzictwa kulturowego gminy poprzez wyznaczenie podstawowych kierunków działania i budowanie spójnej polityki ochrony zabytków w perspektywie wieloletniej. Oczekiwany rezultatami była poprawa stanu zachowania zabytków, wyeksponowanie walorów krajobrazu kulturowego oraz wykorzystanie zabytków na potrzeby turystyczne, społeczne i gospodarcze. Niniejsze Sprawozdanie obejmuje realizację zadań, zawartych w Gminnym programie opieki nad zabytkami Gminy Iwanowice w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2024 r.

W ubiegłych dwóch latach podjęto szereg działań w zakresie prac remontowo-konserwatorskich w Gminie Iwanowice. Poniżej przedstawiam szczegółową informację na ten temat:

Zadania zrealizowane w 2023 roku

- **Konserwacja kapliczki p.w. Matki Boskiej Pocieszenia w Iwanowicach Włościańskich** – Przeprowadzono kompleksowe prace remontowo-konserwatorskie zabytkowej kapliczki przykościelnej w Iwanowicach. Zakres robót objął m.in. poprawę odwodnienia fundamentów, skucie zniszczonych tynków wewnątrz i na elewacji, uzupełnienie spękań elastyczną zaprawą, gruntowanie ścian, nałożenie nowych tynków renowacyjnych i impregnację murów preparatem hydrofobowym. Wykonano także malowanie fasady farbami krzemowymi, renowację stolarki okiennej, odnowienie

ościeżnicy i montaż nowych drewnianych skrzydeł drzwiowych, oczyszczenie oraz scalenie kolorystyczne marmurowej tablicy z inskrypcją, a na koniec usunięto nadmierną roślinność zasłaniającą obiekt i wykonano nowe ogrodzenie drewniane. Całkowity koszt zadania wyniósł 72 315,54 zł. Prace zostały dofinansowane ze środków zewnętrznych – 30 063,30 zł pozyskano w ramach konkursu „Kapliczki Małopolski 2023”, zaś pozostałe 42 252,24 zł pokryto ze środków Gminy Iwanowice. Dzięki tym działaniom kapliczka odzyskała swoje walory techniczne i estetyczne, poprawiono jej otoczenie oraz zabezpieczono obiekt przed dalszą degradacją.

- **Zagospodarowanie terenu wokół Muzeum Regionalnego w Iwanowicach Włościańskich** – W ramach kolejnego etapu prac dotyczącego modernizacji muzeum wykonano ogrodzenie oraz dokonano nowych nasadzeń roślinnych wokół budynku. Prace te miały na celu estetyczne uporządkowanie przestrzeni i nadanie jej reprezentacyjnego charakteru, współgrającego z odrestaurowanym obiektem muzealnym. Koszt zadania wyniósł 12 487,11 zł, w całości został pokryty z budżetu gminy. Inwestycja ta zamknęła etap prac zewnętrznych prowadzonych przy muzeum i była istotnym elementem przygotowania obiektu do pełnienia funkcji kulturalnych.

Zadania zrealizowane w 2024 roku

- **Remont kapliczki w miejscowości Krasieniec Stary** – Wykonano prace remontowo-konserwatorskie przy przydrożnej kapliczce pw. Św. Wawrzyńca zlokalizowanej w Krasieńcu Starym. Prace obejmowały oczyszczenie i odnowienie elewacji, ułożenie nowej dachówki, gąsiorów oraz krzyża na szczycie a także rekonstrukcję oraz zabezpieczenie dwóch figur drewnianych. Całkowity koszt zadania wyniósł 44 000,00 zł i środków pozyskanych w ramach konkursu „Kapliczki Małopolski 2024” w wysokości 11.000,00 zł, pozostała część kosztów w wysokości 33.000,00 zł została pokryta ze środków jst.
- **Przebudowa i wyposażenie budynku Muzeum Regionalnego w Iwanowicach Włościańskich** – Zakończono wieloletnią inwestycję polegającą na modernizacji zabytkowego budynku dawnej karczmy, w którym mieści się muzeum regionalne. W ramach zadania wykonano roboty budowlane obejmujące docieplenie i adaptację poddasza, przebudowę klatki schodowej, przebudowę sanitariatów, budowę wewnętrznej instalacji gazu i c.o., przebudowę wewnętrznej instalacji gazu, c.o. , wody, kanalizacji sanitarnej a także wykonanie schodów na poddasze o konstrukcji betonowej. Dopełnieniem inwestycji była dostawa i montaż wyposażenia budynku: m.in. mebli, sprzętu AGD, gablot ekspozycyjnych (np. na stroje regionalne), systemu szynowo-linkowego z oświetleniem do prezentacji grafik oraz instalacja projektorów, ekranów i

systemu nagłośnienia sal wystawowych. Całkowita wartość zadania wyniosła 708 072,23 zł, z czego 270 000,00 zł stanowiło dofinansowanie pozyskane w ramach I edycji Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, a pozostałą kwotę pokryto ze środków własnych gminy. Realizacja tego projektu umożliwiła pełne zachowanie zabytkowego obiektu i przystosowanie go do funkcji kulturalno-edukacyjnych.

Udzielono także dotacji celowych na dofinansowanie do prac konserwatorskich na zadania:

- **Wymiana nawierzchni wokół kościoła parafialnego pw. Trójcy Świętej w Iwanowicach (etap I i II)** – W dwóch etapach odnowiono utwardzenie terenu wokół zabytkowego kościoła w Iwanowicach Włościańskich. W ramach zadania usunięto zniszczoną starą nawierzchnię i ułożono nową, estetyczną posadzkę z piaskowca wokół świątyni, poprawiając otoczenie obiektu oraz zabezpieczając jego fundamenty przed negatywnym wpływem wilgoci. Inwestycja znacząco podniosła walory estetyczne i użytkowe przestrzeni przykościelnej.

Łączna kwota udzielonej dotacji dla parafii wyniosła :

- Etap I : **264.594,70 zł** (w tym: ze środków Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w kwocie 254.963,46 zł oraz środków budżetu jst. 9.631,24 zł.)
- Etap II : **498.250,08 zł** (w tym: ze środków Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w kwocie 483.302,58 zł, oraz środków jst. 14.947,50 zł).

Podsumowując całkowity koszt prac wyniósł **762 844,78 zł**, przy czym dofinansowanie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków pokryło 738 266,04 zł, zaś wkład własny gminy wyniósł 24 578,74 zł.

- **Remont konserwatorski muru ogrodzeniowego przy kościele parafialnym w Sieciechowicach** – Udzielona dotacja pozwoliła na przeprowadzenie kompleksowej renowacji kamiennego muru otaczającego zabytkowy kościół w Sieciechowicach. Odrestaurowano i wzmocniono strukturę ogrodzenia, co przywróciło jej stabilność konstrukcyjną oraz dawny wygląd, jednocześnie poprawiając bezpieczeństwo i estetykę otoczenia kościoła.

Całkowita wartość tych prac wyniosła 280 000,00 zł, z czego 240 000,00 zł stanowiła przekazana dotacja (w tym: 230 000,00 zł ze środków Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, a 10 000,00 zł środki własne gminy. Pozostałą kwotę stanowiły środki Parafii pw. Św. Andrzeja w Sieciechowicach.

- **Rewitalizacja zespołu dworsko-parkowego w Sieciechowicach (etap II)** – Dzięki przekazanej dotacji Gmina wsparła finansowo kontynuację prac konserwatorsko-remontowych przy zabytkowym dworze i parku w Sieciechowicach. Podjęte działania

objęły m.in. wykonanie dodatkowych prac konserwatorskich w piwnicach dworu oraz zabezpieczenie elewacji dworu poprzez obróbkę blacharską parapetów oraz podmurówki, a także przeprowadzenie szeregu prac związanych z rozpoznaniem archeologicznym w parku oraz wykonaniem koncepcji zagospodarowania wraz z przywróceniem rozebranych zabudowań zespołu dworsko-parkowego. Pozwoliło to na poprawę stanu technicznego i estetycznego budynku dworu, zwiększając jego atrakcyjność turystyczną i społeczną wartość dla lokalnej społeczności a także umożliwi podjęcie dalszych prac rewitalizacyjnych w przyszłości.

Łączny wartość przekazanej dotacji to 239 850,00 zł, w tym 229 851,50 zł stanowiło dofinansowanie z II edycji Rządowego Programu Odbudowy Zabytków oraz 9 998,50 zł ze środków gminy.

Podsumowanie

W latach 2023–2024 przeznaczono na realizację zadań objętych Gminnym Programem Opieki nad Zabytkami łącznie 2 119 569,66 zł. W roku 2023 wydatkowano kwotę 84 802,65 zł, zaś w 2024 r. nakłady wyniosły 2 034 767,01 mln zł – z czego znaczną część stanowiły środki zewnętrzne (dotacje rządowe i wojewódzkie pozyskane na ochronę zabytków). Realizacja opisanych zadań przyniosła wymierne korzyści w postaci poprawy stanu zachowania cennych obiektów zabytkowych gminy oraz zabezpieczenia ich na kolejne lata. Odnowione kapliczki, kościoły, muzeum oraz dwór stały się bardziej dostępne dla mieszkańców i odwiedzających, wzbogacając ofertę kulturalną i turystyczną gminy. Dzięki podjętym działaniom Gmina Iwanowice skutecznie chroni swoje dziedzictwo kulturowe, zachowując je dla przyszłych pokoleń, a równocześnie wykorzystuje je dla bieżących potrzeb społeczności lokalnej.